

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № 4

« 25 » 03 2019 р.

Заступник голови

Приймальної комісії

Ю.О. Каганов

ПРОГРАМА

ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ ТА РЕДАГУВАННЯ

на основі здобутого освітнього (освітньо-кваліфікаційного) рівня освіти

та

для осіб, які не менше одного року здобувають освітній ступінь бакалавра

Освітній ступінь: бакалавр

Спеціальність: 061 Журналістика

Освітня програма: Видавнича справа та редагування

Запоріжжя – 2019 рік

I. Пояснювальна записка

1. Мета фахового вступного випробування з «Видавничої справи та редагування» – з'ясувати рівень теоретичних знань та практичних навичок вступників, які вступають на основі освітнього (освітньо-кваліфікаційного) рівня з метою формування рейтингового списку та конкурсного відбору вступників на навчання за освітнім ступенем "бакалавр" спеціальності 061 Журналістика в межах ліцензованого обсягу спеціальності.

2. Форма фахового вступного випробування.

Випробування проходить у кілька етапів:

- на початку засідання голова фахової комісії розпечатує пакет з варіантами білетів, що виносяться на вступне фахове випробування;
- абітурієнти дають письмову відповідь на питання екзаменаційного білету у письмовій формі. Тривалість письмового етапу - 60 хвилин;
- співбесіда з абітурієнтами з питань екзаменаційного білету;
- обговорення членами фахової комісії відповідей та оголошення оцінки студентам.

3. Білети: структура білету.

Білет фахового вступного випробування містить три запитання.

Перше питання має виявити знання з історії та теорії видавничої справи та редагування, друге питання – із дисциплін «Шрифтознавство», «Текстознавство», «Поліграфія», «Видавничі стандарти», а третє питання має практичну спрямованість – передбачає виявлення рівня знань, умінь і навичок із дисциплін «Редакторський фах», «Редакторська майстерність», «Типологія помилок та коректура», «Літературне редагування», «Художньо-технічне редагування».

4. Вимоги до відповіді вступника.

- Абітурієнти мають вільно орієнтуватися в сучасних тенденціях та історичних етапах розвитку видавничої справи та редагування та в структурно-змістових особливостях авторського тексту;
- абітурієнт повинен володіти знаннями про видавничу справу, редагування, поліграфію, архітектоніку та режисуру видання;
- абітурієнт повинен знати типологію помилок і застосовувати різні види правки в процесі редагування авторських оригіналів.

Вступники повинні знати:

- головні поняття й категорії етидології в їх історичному розвитку та на сучасному етапі;
- основні напрямки державної політики стосовно видавничої діяльності в Україні;
- етапи розвитку вітчизняної та світової видавничої справи й редагування і провідних їх представників;
- структуру сучасного видавничо-поліграфічного комплексу;
- етапи редакційно-видавничого процесу та поліграфічного виробництва;
- законодавчу базу, що регулює професійну діяльність видавців;
- специфіку підготовки й редагування авторських текстів різних типів видань;
- розмірні й кількісні характеристики видання, параметри шрифтів;
- типологію видань, особливості їх редагування;
- норми професійної етики.

Вступники повинні вміти:

- застосовувати основні знання та вміння в практичній діяльності;
- володіти лінгвостилістичними нормами сучасної української мови;
- використовувати норми чинного законодавства України та міжнародного права для організації професійної діяльності;
- використовувати авторське право у видавничій діяльності;

- застосовувати коректурні знаки;
- редагувати різні типи видань відповідно до вимог міжнародних і національних галузевих стандартів;
- макетувати і верстати книжкові та періодичні видання;
- виявляти типологічні особливості шрифтового оформлення різних типів видань;
- застосовувати комп'ютерні програми редагування текстових і позатекстових елементів видань.

II. Критерії оцінювання

Відповіді абітурієнтів оцінюються за такими критеріями: розподіл балів здійснюється в рівнозначній кількості з усіх трьох запитань. Перше запитання від 0 до 60 балів, друге – від 0 до 60, третє – від 0 до 80 балів (ураховуючи його практичну направленість).

Для особи, яка претендує на зарахування за ступенем бакалавра:

Високий рівень (175-200 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в повній мірі засвоїв увесь програмний матеріал, показує знання не лише основної, але й додаткової літератури, наводить власні міркування, робить узагальнюючі висновки, використовує знання з суміжних галузевих дисциплін, вдало наводить приклади.

Достатній рівень (150-174 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: має також високий рівень знань і навичок. При цьому відповідь досить повна, логічна, з елементами самостійності, але містить деякі неточності або пропуски в неосновних питаннях. Можливе слабке знання додаткової літератури, недостатня чіткість у визначенні понять.

Задовільний рівень (124-149 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, але відповідь неповна, неглибока, містить неточності, робить помилки при формулюванні понять, відчуває труднощі, застосовуючи знання при наведенні прикладів.

Низький рівень (100-123 балів) вступник отримує, виявивши такі знання та вміння: в загальній формі розбирається у матеріалі, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті.

До участі у конкурсі не допускається (0-99 балів), якщо вступник виявив такі знання та вміння: не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті.

III. Структура програми

Тема 1. Історія видавничої справи та редагування

Причини поширення рукописання. Обставини і причини фальсифікації історії української видавничої справи за радянської доби. Нова періодизація становлення і розвитку української рукописної справи. Суспільно-політичні й економічні передумови виникнення друкарства у світі. Основні антиукраїнські цензурні циркуляри та їх вплив на друкарство. Видавничий репертуар періоду Української Народної Республіки. Специфіка роботи редактора в радянських період. Предтечі українського книговидавничого руху у Франції, Канаді, Німеччині. Сучасна українська видавнича справа у статистичному вимірі і в порівнянні з європейськими країнами.

Тема 2. Видавнича справа та редагування

Місце едитології в системі наук. Едиторика як альтернативний термін Структурні елементи видавничої справи. Виготовлення та розповсюдження видавничої продукції як структурний елемент видавничої справи. Тематичний аспект видавничої продукції. Порядок створення і реєстрації видавництва. Види видавничої продукції за формою, за рівнем художнього оформлення і матеріальною конструкцією; за приналежністю до видавця, автора чи спонсора. Класифікація сучасних видавничих структур. Види видавничої продукції. Загальна характеристика етапів редакційно-видавничого процесу.

Галузі редагування. Методологічна база, методи й методики редагування. Історія розвитку видавничої термінології.

Тема 3. Книжкові видання

Види й типологічні характеристики наукових, науково-популярних видань. Особливості навчальних видань. Видання для дітей як особливий тип видавничої продукції. Типологічні особливості довідникових, енциклопедичних, словникових видань. Типологія художніх творів та їх видань. Типологічна характеристика та види перевидань. Перекладні видання в типологічній системі видавничої продукції. Особливості редакторської підготовки книжкових видань. Основні стандарти.

Тема 4. Газетно-журнальні видання

Типологія газетних видань. Типологія журнальних видань. Жанрова палітра періодичних видань. Особливості редагування інформаційних жанрів. Специфіка редагування текстів аналітичних жанрів. Специфіка редагування текстів художньо-публіцистичних жанрів. Методика редагування газетних видань: щоденних, регіональних, всеукраїнських. Особливості редагування журнальних видань.

Тема 5. Макетування і верстка

Типометричні одиниці. Загальні правила набору текстів: знаків і цифр, заголовків, таблиць. Технічна підготовка зображальних елементів. Види ілюстрацій. Форма, розмір та розташування ілюстрацій у газеті. Елементи дизайну. Система RGB. Система CMYK. Кольороподіл (конвертація). Прості кольори. Конструктивні особливості композиції шпальти. Композиційно-графічна модель видання. Засоби виділення матеріалів у газеті. Різновиди верстки. Макетування газетного і журнального видань.

Тема 6. Шрифтознавство

Етапи виникнення розвитку шрифтів. Шрифти ХХ століття. Комп'ютерні шрифти. Шрифтова справа в Україні. Малонок шрифту. Рубані шрифти, шрифти з ледве помітними засічками, медієвальні, звичайні, брускові, нові малокоонтрастні шрифти. Накреслення шрифту. Гарнітура. Класифікації шрифтів та їх призначення. Шрифтові програми. Редактори контурних шрифтів.

IV. Список рекомендованої літератури

1. Гавенко С., О. Мельников. Стандарти у видавничо-поліграфічній галузі. Львів : УАД, 2006. 134 с.
2. Іванов В.Ф. Техніка оформлення газети: Курс лекцій. К : Знання, 2000. 222 с.
3. Капелюшний А. Редагування в засобах масової інформації. Львів : ПАІС, 2005. 304 с.
4. Крайнікова Т. Коректура. Київ : Наша культура і наука, 2005. 252 с.
5. Накорякова К. Литературное редактирование. Москва : ИКАР, 2008. 432 с.
6. Партико З. Загальне редагування: нормативні основи. Львів : Афіша, 2006. 416 с.
7. Поліграфія та видавнича справа. Російсько-український тлумачний словник / Укл. Б. Дурняк. Львів : Афіша, 2002. 456 с.
8. Різун В. Основи комп'ютерного набору і коректури. Київ : Либідь, 1993. 170 с.
9. Сава В. І. Художньо-технічне оформлення книги. Львів : Оріяна-Нова, 2003. 168 с.
10. Тимошик М. Видавнича справа та редагування. Київ : Видавничий дім, 2004. 224 с.
11. Тимошик М. Видавничий бізнес. Київ : Наша культура і наука, 2005. 328 с.
12. Тимошик М. Книга для автора, редактора, видавця. Київ : Наша культура і наука, 2006. 560 с.
13. Тимошик М. Історія видавничої справи. Київ : НКН, 2007. 496 с.
14. Ісаєвич Я. Українське книговидання: витоки, розвиток, проблеми. Львів : Ін-т українознавства, 2002. 520 с.

15. Шевченко В. Е. Оформлення сучасного газетного видання / Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут журналістики / За заг. ред. В.В.Різуна. Київ : Наука, 2003. 344 с.

16. Ярема С. М. Технічне редагування: Навчальний посіб. Київ : Ун-т Україна, 2003. 284 с.

17. Теремко В. Основні засади видавничого бізнесу. Київ : Академвидав, 2010. 136 с.

18. Антонова С. Г. Редакторская подготовка зданий. URL : <http://www.hi-edu.ru/e-books/xbook082/01/>

19. Соловьев В.И. Редакторская подготовка периодических зданий. URL : <http://www.hi-edu.ru/e-books/RedPodgotPeriodIzd/vygodn.htm>

28. Ленский Б.В. Современное отечественное и зарубежное издательское дело. URL : <http://www.hi-edu.ru/e-books/xbook091/01/>

29. Акопов А. И. Общий курс издательского дела : Учебное пособие для студентов-журналистов / Под ред. проф. В.В. Тулупова; Факультет журналистики. Воронеж : ВГУ, 2004. 218 с. URL : http://ebooks.znu.edu.ua/files/2007/06/edu_29sept2006_30.rar; http://ebooks.znu.edu.ua/files/2007/09/1/edu_29sept2006_30.rar

Правові та нормативні документи

1. Державна система стандартизації України: (Зб.). – К., 1993. – 312 с. – Зміст: ДСТУ 1.0-93, ДСТУ 1.2-93, ДСТУ 1.3-93, ДСТУ 1.4-93, ДСТУ 1.5-93. – Чинні від 01.10.93.

2. ДСТУ 3003-95. Технологія поліграфічних процесів

3. Видання. Основні види: Терміни та визначення. ДСТУ 3017-95 [Електронний ресурс] / Режим доступу : <http://www.chytomo.com/rozdil/standarty/vydannya-osnovni-vydy-terminy-ta-vyznachennya-dstu-301795.html>

4. ДСТУ 3018-95. Видання. Поліграфічне виконання.

5. ДСТУ 3281-95 Порядок розроблення міждержавних стандартів. – Чинний від 01.04.96.

6. ДСТУ 3772-98. Оригінали для поліграфічного відтворення: Загальні технічні вимоги.

7. ДСТУ 1.6-97 ДССУ. Порядок державної реєстрації галузевих стандартів, стандартів науково-технічних та інженерних товариств і спілок. – Чинний від 01.10.93.

8. Інструкція про порядок присвоєння Міжнародного стандартного номера книги в Україні. – К.: Книжкова палата України, 2007. - 15 с.

9. Про видавничу справу: Закон України від 5.06.97. № 318/97-ВР // Офіційний вісник України. – 1997. - №28. – С. 3-17.

10. Про стандартизацію: Закон України від 17.05. 2001. №2408-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. - №31. – Ст. 145. – С. 618-625.

11. ГСТУ 29.1-97. Журнали. Поліграфічне виконання. загальні технічні вимоги.

12. ГСТУ 29.2-97. Підручники та навчальні посібники для загальноосвітніх шкіл та інших типів середніх навчальних закладів. Поліграфічне виконання. Загальні технічні вимоги.

Голова фахової
атестаційної комісії

О.В.Усманова